

Jablonecký knoflík v mnoha variacích představuje výstava v ústeckém muzeu

27.9.2013 novinky.cz

Vernisáž 26. září v Městském muzeu v Ústí nad Orlicí představila množství knoflíků v rozličných variacích, které proslavily město Jablonec nad Nisou po celém světě. Protože knoflík je ozdobou oděvů, výstavu doplňují také vítězné modely z tvůrčí dílny místní Uměleckoprůmyslové školy textilní.

Jablonecký knoflík je dodnes světoznámým pojmem. Víc než jedno století v závratném množství a v stěží představitelném počtu variací odcházel na trhy všech koutů světa.

Jeho sláva začala v první polovině 19. století v podobě skleněného knoflíku, který se původně vyráběl nejstarším a nejjednodušším způsobem, který představuje ruční mačkání tvárného skla kleštěmi s jehlou na propíchnutí. Další ručně zhotovované skleněné knoflíky se vyráběly vinutím a foukáním. Tyto knoflíky původně zdobily pánské oděvy, postupně se staly žádanou ozdobou i oděvů dámských a dětských.

Se vzrůstající oblibou a nároky na jejich vzhled se výroba rozšířila o další materiály. Na trh se dostaly knoflíky železné a z různých přírodních materiálů, v první řadě ze dřeva nejrůznějších evropských i cizokrajných stromů. Zvláštní skupinu tvořily knoflíky z tzv. ořechu kamenáče dováženého ze střední Ameriky. Dále to byly perleťové knoflíky, které se vyráběly z lastur mořských i říčních plžů. Materiálem byla i rohovina, která se získávala z volských a kravských rohů.

Zároveň se změnil i způsob výroby, a to jak tvarováním, tak povrchovým zušlechťováním. Nové metody výroby představovalo soustružení, frézování, lisování, lití a pájení. Povrch byl pak mořen, leštěn, malován, vypalován a sypán balotinou.

Novým způsobem úpravy si získaly oblibu porcelánové knoflíky. Tato jemná keramika se po vylití do forem zpevňovala žářem a pokrývala glazurou, malovala nebo zdobila obtisky.

Dalším rozšířeným materiálem se staly plastické hmoty, kdy se celuloid užíval k napodobení jantaru, perleti, slonoviny, želvoviny a korálu. Nevýhodou pro zpracování byla však značná hořlavost a tak po roce 1908 se dalším plastem stal galalit (umělá rohovina) se zajímavými optickými efekty. Ten se dal bezpečně tvarovat soustružením, frézováním, rytím a lisováním. V dnešní podobě známe i bižuterii z bakelitu a plexiskla.

S touto celou historií vystavených knoflíků včetně výhledu do budoucnosti seznámil návštěvníky, kteří se dostavili v neobvyklém počtu, PhDr. Petr Nový z Jabloneckého muzea skla a bižuterie. Po jeho výkladu následovala módní přehlídka studentů SŠUP, která uvedla další nabídku prohlídky vítězných modelů z různých soutěží.

Celkem bylo k vidění pět kolekcí modelů z mezinárodní soutěže Módní linie mladých v Prešově v kategorii historických, vycházkových a společenských oděvů. Velice zajímavý byl extravagantní model jezdeckého kostýmu, vytvořený na SŠUP v Ústí nad Orlicí studentkou Adélou Wiesenbergerovou, který reprezentoval kraj v projektu 14 KLENOTŮ V SRDCI EVROPY na soutěži Česká miss 2010.

Výstava, která hned první den při zahájení přilákala nezvyklý počet návštěvníků, potrvá do 24. listopadu. Navíc tuto informaci ředitelka muzea, Jarmila Süssová, doplnila upozorněním na konání dílen, kde si bude možné vyzkoušet některé výrobní procesy a budou také připraveny krejčovské panny a látky na modelování oděvů.

<http://www.novinky.cz/vase-zpravy/pard...edstavuje-vystava-v-usteckem-muzeu.html>